

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Citantur Antelapsarii Authores & eorum verba, ut de eorum sensu non dubitetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

peccatū lapsos considerasset, voluisse cetros quosdam nominatim eligere, & vitā æternæ destinare, vt ostenderet se liberrimè gratiosum esse: Multo vero maximam hominum partem, nullo merito aut culpa eorum, æterno exitio & eluctabili miseræ addicere, vt ostenderet se iratum, potentem justam, id est liberrime seuerum esse. Hæc prima sententia est, quam vt clarius explicemus, diligenter attendendum venit, ecquis iuxta hanc sententiam tum in Electionis, tum in reprobationis Decreto ordo & concatenatio inter actus diuinos sibi inuicem succenturiatos ab ijs statuatur.

Ac initio quidem duo principalia Decreta ante omnia consideranda veniunt, quæ sententiarum harum fundamenta sunt, decretum scilicet Electionis ad vitam & reprobationis ad exitium faciendæ, quod appellant Decretum de fine, quod scilicet Deus constituit paucos quosdam absoluta voluntate vitæ æternæ, contra vero plurimos æterno exitio destinare atque addicere, idque ad laudem & gloriam tum misericordiæ suæ, tum seueritatis liberrimæ. Deinde Decretum Electionis & Reprobationis, quæ iam facta est, exequendæ, id est, procurandi vt electi per certam quædam media ad finem illum suum, id est, vitam æternam: Reprobi id est, multo maxima humani generis pars ad æternum exitium & ineluctabilem atque ineffabilem miseriam, vt potest ad finem ipsis destinatum, perducantur, quod appellant Decretum de medijs.

II. Non diffitemur quidem esse, qui vtrumque hoc decretum confundere & in vnum compingere studeant, sed quia nullo iudicio aut ratione adducti id faciunt, magno opere curandi non sunt. Latibulum enim, & effugium potius quærunt eiusmodi Doctores, quam veritatis vnam atque æquā declarationem.

Hoc itaque fundamento strato in hunc modum decreta diuina ordinant.

Primo statuunt, Deum Opt. Max. quod sapientissimum artificem decet, de fine vltimo & architectonico, in quem omnia dirigerentur & desinerent apud se cogitasse.

Finem autem hunc statuunt fuisse gloriam Dei, siue potius gloriæ diuinæ declarationem.

Quia verò hæc in declaratione proprietatum Dei excellentissimarum sita est, proprietates autem gloriosæ non nisi operibus & actibus gloriosis elucescere & exeri queant, necessarium fuisse dicunt, vt Deus opera illa faceret, in quibus veluti in speculo proprietatum illarum excellentia representaretur & patfieret.

Inter proprietates autem diuinas quia excellentissimæ, & tantum non extremæ atque vltimæ sunt duæ, Misericordia & Iustitia (quæ alij libertatis voce simpliciter, alij dominij & iuris absoluti terminis enunciare solent) necessum fuisse statuunt, vt duo illis proprietatibus consentanea opera fierent: Saluatio scilicet & perditio, siue Relectio; idque eo etiam siue, vt ne vniuersum alioquin imperfectum foret. i. vt ne decissent in vniuerso ad perfectionem & ornatum eius miseri simul ac felices, id est, alij, qui æternis cruciatibus infernalibus plecterentur, alij qui beati essent.

II. Hinc sunt illa Theologorū taliū pronuntiata,

Prædestinationem vocamus æternum Dei decretum, quo apud se constitutum habuit, quid de vnoquoque homine fieri vellet. Non enim pari conditione creantur omnes: sed alij vitam æternam, alij damnatio æterna præordinatur. Itaque prout in alterutrum finem quisque conditus est, ita vel ad vitam vel ad mortem prædestinatum dicimus. Calu. lib. 3. Inst. cap. 21. n. 5.

Ecce cum rerum omnium dispositio in manu Dei sit, cum penes ipsum resideat salutis ac mortis arbitrium, consilio nutuque suo ita ordinat, vt inter homines ita nascantur ab vtero certa morti deuoti, qui suo exitio ipsius nomen glorificent. Cal. lib. 3. Inst. c. 23. n. 6.

Deus fecit æternum & immutabile Decretum, quo certos aliquos homines mera gratia ad vitam æternam quosdam vero iusto iudicio ad æternam damnationem destinaret, vt in illis misericordiam, in his vero iustitiam suam declararet. Hunc finem cum Deus in Creatione hominis propositum sibi habuisset, necesse fuit eum etiam cogitare de via & ratione, quam ad illum finem peruenire potuerit, vt eius misericordia pariter & iustitia manifestaretur. Beza in Colloq. Mompel. pag. 523.

Si non possumus rationem assignare cur suos misericordia dignetur, nisi quia ipsi ita placet, neque etiā in alijs reprobandis aliud habebimus, quam eius voluntatem. Calu. lib. 3. Inst. ca. 22. n. 3.

Quem ipsi libuit, ex mera sua voluntate ab æterno nulla vllius ipsorū indignitatis habita ratione odio & exitio destinauit. Beza de Præd. doctrina & vsu p. 147. 71.

Necessario quoque statuendū est. Ab ipso destinari odio & exitio quoscumque ipsi libuit, nullo ipsorum improbitatis, quod ad aliud decernendum attinet, habito respectu. Beza de Præd. doctrina & c. pag. 71.

Quod si nos homines in quotidiana bestiarū maculatione utimur nostro arbitrio, neque iniusti aut dicimus aut vera sumus. si hodie hūc bouē maclemus, alterū nō maclemus, quanto magis his Deo suū relinquendū arbitrium & ab-

Et absolutum decretum in homines, qui Dei respectu non sunt tanti, quanti hominibus culex aut pulex, Kecker. in Syst. Theol. pag. 309. Colloq. Mompel. pag. 523. Beza vol. 1. fol. 190.

Misericordia verò & iustitia declarari non poterant, nisi crearentur aliqui & in statu tali collocarentur, in quo misericordia opus haberent, & punitiois diuinæ obiecta fierent.

Hinc enim sunt illa effata.

¶ Cum iustitia præsupponat culpam, sine qua iustitia exerceri non potest (ubi enim non est culpa, ibi neq. pœna locum habet) ideo hominem ita creari oportuit, ut servata natura aptus esset, quo Deus iustitiam declarare posset: iustitiam enim suam in homine declarare non potuisset, nisi eum ad æternam damnationem destinasset. Piscator contra Schaf. thes. 22.

Cum Dominus ijs causis adductus, quas ipse solus novit, proposuisset eos (reprobos) in hunc finem creare, ut in ipsis iram & potentiam suam ostenderet simul eas causas gradatim ordinavit. Festus Homius in notis Belg. ad Catech. fol. 216.

Falsum est, Deum totum genus humanum non alio quam salvationis sine creasse.

Creatio reproborum est fructus reprobationis. Piscator in Resp. ad Apol. Bertij pag. 130.

Miseria autem homines fieri non poterant, nisi per peccatum; quia miseria pœnæ rationem habet, quæ culpam sibi semper præcedaneam habet.

Peccare non poterant, nisi intellectu & libera voluntate, alijsque donis ad peccatum evitandum necessarijs instructerentur, certamque legem acciperent, cuius transgressio solum peccatum est.

Iraque de his omnibus totidem decreta fieri necessarium fuit. Decretum sc. de creando homine eundemque omnibus necessarijs ad peccatum non perpetrandum instruendo, & de lege eidem ferenda, citra quam peccatum dari non poterat.

Hinc sunt illa axiomata:

Qui vult finem, is necessario etiam vult media, quæ ad finem consequendum necessaria sunt. Ad patefactionem autem misericordis & iustitiam in peccato condonando & puniendo necessarium est peccatum. Piscat. in Resp. ad Apolog. Bertij pag. 130.

Item. Deus ideo homini mandatum dedit, ut illud transgrediretur homo, atq. ipse hoc modo occasionem nancisceretur puniendi ipsum. Ibid. pag. 64.

Deus in primis duobus hominibus operatus est, i. creavit reliquos omnes sed diverso fine, alios quidem, ut essent vasa misericordis, alia ut essent vasa ira. Ut autem ad utrumq. illum finem pervenire posset, permisit omnes in

peccatum labi; proinde etiam ad peccatum utrosq. condidit; quippe sine quo ad fines illos pervenire non potuisset. Piscat. contra Hemming de Gratia Dei pag. 76.

Item. Si Deus operatus est, impium ad pœnam sequitur quod eundem etiam operatus sit ad peccatum: quia nisi peccatum præcessisset, pœnam ei iuste infligere non posset. Ibid.

At ut ne hic sine suo frustraretur Deus, eo quod libertate homini concessa, quæ fieri poterat, ut vel peccaret vel non peccaret si veller, incerta erat peccati futuritio, necessarium fuisse statuunt, ut novum Decretum fieret, quo posito non posset non peccare homo: i. decretum vel efficiens sive potenter determinans voluntatem ad unam tantum partem arcano impulsu & motione, vel permissivum, quo gratia ad peccatum evitandum necessaria homini vel subtraheretur vel non continuaretur, sed ipse homo sibi & suæ naturæ relinqueretur, ruinosa domus instar, quæ, si fulcra & tubicines sustentandæ ei desint, mole & pondere deinde suo corruat necesse est. Hoc enim pacto permittendi verbû usurpare auctores solent. Hoc decreto posito peccare hominem necesse erat, & divinæ misericordis atque iustitiæ obiectum fieri.

Hinc sunt illa pronuntiata.

Deus malos fecit i. creavit in Adamo; bonos quidem & integros, quippe ad imaginem ipsius factos, voluntates ut mali fieri possent, & hoc consilio ut mali fierent. Piscat. in Resp. ad Apol. Bertij pag. 87.

Ad peccatum tamen, ut peccatum, quatenus ex eo gloria Dei bonitate ipsius Dei illustranda erat, tam electi quam reprobi fuerunt præordinati. Zanch. de Nat. Dei pag. 722. in fol.

Deus hoc consilio condidit hominem ut reipsa laberetur; quippe cum non nisi hac ratione pervenire potuerit ad fines illos principales. Contra Schafm. Thes. 33. pag. 29.

Falsum est, Deum non habere opus peccatore: opus eo habet ad patefaciendam gloriam. Ibidem pag. 81.

Impossibile est ut Deus alia via ad finem sibi propositum perveniret. Piscator in Resp. ad Apol. Bertij pag. 44.

Quamquam in peccato Adami illud factum est, quod ex decreto Dei fore constitutum erat: tamen ipsum Decretum Dei non fuit Adamo cognitum, nempe Deum velle ut ipse peccaret. Danaus in Isagog. pag. 149.

Deus etiam ipsum primi hominis lapsum ordinavit & fieri decrevit, & quidem ab æterno, quem admodum & ipsam homo creationem ab æterno decrevit. Ibidem pag. 144.

Sed

Sed nec satis erat ut hoc decretum fieret alterū accedere debebat, ut homo ille primus non profertant peccaret, sed in illo totum genus humanum: neque id tantum, sed ut ita peccaret, ut ex eo peccatum aliud fluere; quo ipso rursus ad pœnam oligarentur æternam omnes & singuli, qui unquam fuerunt, sunt, aut erunt homines, Iesu Christo excepto, & deinde inepti ad omne bonū atque ad omne malum necessario proclives & propensi redderentur.

Hinc enim sunt illa: Iterum quaro, Vnde factum est, ut tot gentes una cum liberis eorum æternæ morti inuolueret lapsus Adæ absque remedio, nisi quia ita Deo visum fuit?

Decretum quidem horribile fatetur, infitiri tamen nemo poterit, quin præstiterit Deus quem exitum habiturus esset homo antequam ipsum conderet; & ideo præstiterit quia decreto suo sic ordinauerat.

Item: Fateatur factum fuisse Dei cōsilio ac volūate ut Adamus lapsus sit, & ut nos omnes in hanc conditionis miseriam, qua nunc sumus irretiti decideremus. Calv. inst. lib. 3. cap. 21. n. 7.

Ex huiusmodi misero & in peccatum lapsō homine voluit Deus profeminari tū eos quos elegerat, tum eos quos reprobaverat. Ac de Electis quidem decretum fieri oportuit, ut ex statu illo misero eriperentur: itaque quia iustitia divina læsa erat per peccatū, decretū factū est, ut illis solis mediator & Redemptor cōcederetur, qui pro ipsis satisfaceret, & pœnas peccato debitas persolveret. 2. Per & propter quem illi soli remissionem peccatorum, vitam æternam & Spiritum sanctificationis consequerentur contra peccatum damnationem tum dominium. 3. Qui fide vera illos virtute & efficaciam interna donaret, qua peccata iā ante remissa esse sibi firmiter persuaderent. 4. Qui illos in fide illa per omne vitæ tempus ita conservaret, ut licet in medijs peccatorum, scelerum ac flagitiorū atrocissimorum sordibus viverent contra conscientiam suam, nihilominus tamen in favore & gratia sua retineret, & vel in ipso extremæ vitæ articulo ad pœnitentiam reduceret, sibi que secundum Electionis suæ Decretum ad misericordiam suæ gloriæ salvandos susteret.

Hinc illa pronuntiata:

Æterna Electionis arbitrio sit, quod quibusdam Evangelii vitæ prædicetur, & apud illos locum reperit: apud alios vero non prædicatur aut prædicatum non admittitur. Polanus de Præd. pag. 59

Ex hac Electione principaliter fluit quis crediturus sit, quis nō sit, quis absolvetur, quis nō. Zepper de Præd. pag. 6.

Electi fideles certo statuant à Deo Patre sibi imputant

esse satisfactionē Christi in remissionē peccatorum, hoc est Deum Patrem ipsa omnia peccata remississe, scilicet antequam crederent. Textor in volumine altero.

Cur non dat gloriam Deo & ingenuè affirmat principem fidei causam esse ipsam Electionem. Itemque principem incredulitatis causam esse Reprobationem? Piscator contra Schafsm. pag. 86.

Hinc sequitur, idcirco studere Electos omnibus operibus bonis, quia sunt non minus ad media, quam ad finem prædestinati. Piscator contra Schaf. pag. 86.

Deus non rejicit suos ob quicquam eorum qua faciunt. Sturmus de Prædest. pag. 25.

Item, Deus ex æterno amore, misericordia & gratia sua omnia Electorum præterita, præsentia & futura peccata in Christo tegit, condonat, teget ac condonabit. Smout in suo Scripturali va. &c. fol. 77.

Fideles sæpenumero & horribiliter se peccatis contra Deum & legem ipsius polluant, quin imo in idololatriam, superstitionem, falsam doctrinam, hæresin, alterationes, Christi abnegationem, securitatem, Assidenciam, licentiam, viuendi, superbiam, rebellionem, homicidium, adulterium, prodicionem, aliisque similia prolabantur &c. Smout, in Pater noster fol. 56

Nihilominus tamen credimus & hisce non obstantibus persuasum habemus nos nec totaliter nec finaliter excidere, nec excidere posse ex paterno amore & gratia Dei erga nos. Smout in suo Pater Noster quod Synodo inscripte fol. 53. 54. 55.

Reprobatos vero, qui multo maximam mundi partem constituunt, quod attingit, ex eodem Adamo nasci illos voluit Deus, ut iustitiam suam, id est, severitatem liberrimam in illis manifestaret. Vnde necessum fuit, ut in lapsu illo relinqueretur, ac proinde 2. ut Christus Mediator illis non daretur, qui pro ipsis mortem subiret, aut apud Deum intercederet, ea que propter vel in infantia sua morerentur sine vlla veniæ spe, tam qui ex fidelibus, quam qui ex infidelibus parentibus nascituri erant; vel si adolecerent, ut gratia ad salutem necessaria & sufficiens illis non concederetur, sed si qua daretur aliquando, sola inefficax tantum & per se insufficientis gratia offerretur, cuius auxilio neque velent neque possent obedire Deo vocanti, 4. cuius tamen rejectione incredulitatis & maioris pœnæ rei fierent, 5. ut porro defectu huius gratiæ & occasione mandatorum, quibus non possent non oblectari, ruerent in omne genus peccatorum, blasphemiarum, hæresium &c. aut si quando gratiæ allicuius communioris beneficio viterius paululum ad cognitionem veritatis, ad gaudium aliquod & gustum

gustū divīnæ gratiæ provehētur, id ipsū nō tantū non prodesse ipsorum salutī, sed ad majorē ipsorū condemnationē faceret, donec tandē, fatali & inevitabili peccatorū mole obruti, Deo occasionem præbeant discretā antea justitiam sive severitatē in illos exercendi, atq; ita in æterna ipsorū & ineluctabili damnatione gloriam suam illustrandi.

Hinc sunt illa Doctorum placita:

Ut prævisa sanctorum fides ac opera bona non fuerunt electionis eorum, sic prævisa impiorū infidelitas, aut alia peccata minimē fuerūt causa cur à Deo fuerint reprobati, sed sicut illos elegit in Christo secundum proprium voluntatis suæ, sic hos reprobavit secundum idem propositū voluntatis suæ. Zanchius de Nat. Dei. pag. 711.

Errant qui putant Prædestinationem pendere à prævisis operibus, vel à prævisa fide aut incredulitate. Imo hæc omnia Prædestinationis effecta sunt. Piscat in Analysi Epist. ad Rom. ad vers. 11. 12. 13. c. 9.

Pro Reprobis nullo modo mortuus est Christus, sive sufficiens, sive efficaciter. Piscator contra Schafm. pag. 123.

Hinc sequitur idcirco studere electos omnibus operibus bonis, quia sunt non minus ad mediā quam ad finem prædestinati. Reprobos verò omnem conatum bene agendi omittere, quia sunt reiecti ab hac gratia mediatorum non minus quam à fine ipso. Sturmius de Præd. pag. 23.

Quos Deus in vitæ contumeliā & mortis exitium creavit, ut iræ suæ organa forent & severitatis exempla, eos ut in finem suum perveniant, nunc audiendi verbis sui facultate privat, nunc eius prædicatione magis obstupescit, & indurat. Calvin. Inst. lib. 3. cap. 24. n. 12.

Salvā pietate licet dicere, Reprobos idē non respicere, nec credere, nec legi Dei servanda studere, quia ad nihil horum prædestinati fuerunt. Piscat 3. Thes. volum. pag. 314.

Reprobationis effecta sunt. 1. defectio seu privatio mediatorum ad salutem consequendam ordinatorum, exceptā in nonnullis vocatione externā. 2. Excacatio & induratio, ac proinde perseverantia in peccatis. 3. Suscitatio ad iudicium. Ep. Zanch. Miscell. pag. 311.

Non est impium dicere, Reprobos idē opera quæ in ipsis reprobis mala sunt facere, quia ad ea faciendā fuerunt prædestinati. Ibidem Zanch. in Miscell. pag. 112.

Verum est, reprobos à Deo esse quoq; ordinatoros ab æterno ut non crederent, sed ut indurarentur, ut peccarent idque ex ipsius beneplacito, & ut in vasis iræ suæ iustitiā iustis ostenderet Deus. apparere ex variis Scripturæ locis. Danaus in Isaac. 4. part. li. 3. cap. 193.

Deum operari omnia in omnibus, non tantum in pijs, sed etiam in impijs. Zanch. in Misc. 428.

Qui sunt omnium infelicissimi altius etiam ascendunt, ut gravius ruant. Huc enim cuiusdam gratia munere provebuntur, ut etiam aliquatenus commoveantur ad donū celeste degustandū, adeo ut ad tempus recepto semine videantur in Ecclesia Dei plantati, atq; etiam iter ad salutem aliis ostendant. Sed hoc constat, Spiritū illum adoptionis quē propriū esse diximus illorū qui nunquam exciuntur foras, quis; in arcano populi Dei perscripti sunt, numquam cum illis communicari. Ep. Beza in Cyclopaedia sua pag. 192.

Hic proprius est ordo decretorum divinatorum, quem auctores primæ sententiæ statuunt.

Proponitur sententia eorum Calvinianorum, qui Sublapsarij dicti sunt, quod Dei prædestinationem absolutam circa homines post lapsum Adami prævisum ordinariat.

CAP. II.

I. Quid Sublapsarij Calvinista statuunt de æterna Dei prædestinatione.

II. Quomodo quidam Calvinista sese implicent, dū volunt mediā salutis constituere irritum tamen conatu.

I. Altera sententia est eorum, qui Electionis & Reprobationis divina obiectum statuunt ellegit genus humanū in mente divinā consideratū ut in Adamo lapsū, id est, peccatū, ac propterea æternæ condemnationi ob peccatū illud primū obnoxium, ex quo certas quoddā singulares personas nominatim ad salutē à Deo puro meritoq; voluntatis ipsius beneplacito, nulla ratione habita respicientiā, fidei aut obedientiæ, selectas esse dicunt ac segregatas, paulatimq; per varia media, sive per potentiam sive per sapientiā administratā ad finē destinationum certō & inevitabiliter perducit ac promovet eodē planē modo atq; ordine, quē sententiā prior habet.

Reprobatos & attinet, circa illos hunc decretorū ordinē instituūt, qui tamen eū primō coincidit. 1. Ut iustitiam, id est, iustitiam & severitatem suam contra illos manifestaret Deus, decrevit ut in statu isto peccati relinquerentur, & nec à damnatione nec à dominio peccati voquam liberarentur.

2. Quod Deus, ut Christi mors & satisfactio toti mundo redimendo sufficiat, nolit tamē ut vlla ratione ijs, quos æterno exitio destinavit proficiat aut proficiat, sed expressē contrarium velit.

3. Quod ijs nolit gratiam vllam vel salutarem, vel ad salutem sufficientem concedere ac largiri.

4. Quod vocari tantum velit illos ad gratiā per vocationem externā cui non possunt non reluctari.

5. Quod